

Samhällsorienterande ämnen för grundlärare med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs F-6

Social Studies for Teachers Working in Pre-School Class to Upper Primary School

30 högskolepoäng

30 credits

Ladokkod: CSOF61

Revision: 1.0

Fastställd av: Utskottet för utbildningar inom pedagogiskt arbete 2024-03-05

Gäller från: HT 2024

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Pedagogiskt arbete (G1N)

Utbildningsområde: Undervisning

Ämnesgrupp: Utbildningsvetenskap teoretiska ämnen

Förkunskapskrav: Grundläggande behörighet + Samhällskunskap 1b eller Samhällskunskap 1a1 + 1a2

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

I kursen ges studenterna förutsättningar för att kunna undervisa i de samhällsorienterade ämnena geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap för elever i F-6.

Kursen är indelad i fyra delkurser om vardera 7,5 hp:

Historia, 7,5 hp

Historievetenskap har sin utgångspunkt i människans historia från forntid fram till nutid, och utgår ifrån olika tolkande perspektiv på historia och bruket av historia. Delkursen lägger fokus på det ämnesmässiga studiet av historievetenskap och på historiedidaktisk forskning och praktik.

Geografi, 7,5 hp

Geografi handlar om jorden och människan i samspel genom historia och nutid. Delkursen lägger fokus på det ämnesmässiga studiet av geografi och på geografididaktisk forskning och praktik.

Religionskunskap, 7,5 hp

Religionskunskap behandlar människans förståelse av sig själv, sina medmänniskor och sin omgivning i relation till kosmologi, livsfrågor och etik. Delkursen lägger fokus på det ämnesmässiga studiet av religionsvetenskap med etik och på religionsdidaktisk och etikdidaktisk forskning och praktik.

Samhällskunskap, 7,5 hp

Samhällskunskap består dels av samhällsvetenskapen med dess fokus på människan som social varelse inom ramen för sociala strukturer i samhället, dels statskunskap där tyngdpunkten ligger på politik och styrning med fokus på mänskliga rättigheter. Delkursen lägger fokus på det ämnesmässiga studiet av samhällsvetenskap och statsvetenskap, och på samhällskunskapsdidaktisk forskning och praktik. I delkursen ges även didaktisk fördjupning om pedagogisk dokumentation och bedömning för grundskolans år F-6 med särskilt hänsyn till på betyg i år 6.

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna, med avseende på,

Historia, 7,5 hp

1. Kunskap och förståelse

- 1.1 beskriva och förklara centrala drag och begrepp i aktuell forskning inom historievetsenskap
- 1.2 ge exempel på och såväl använda generell ämnesdidaktisk kompetens i historia, som beskriva aktuell forskning i historiedidaktik
- 1.3 visa grundläggande kunskap om centrala drag i det historiska skeendet

2. Färdighet och förmåga

- 2.1 använda centrala begrepp inom historievetsenskap och tillämpa dessa vid analys av historiska och samtida skeenden
- 2.2 förbereda och kritiskt bearbeta en lektionsplanering för historieundervisning

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

- 3.1 identifiera och värdera grad av vetenskaplighet i historietexter i syfte att ha ett vetenskapligt förhållningssätt till information om nya rön inom ämnet
- 3.2 motivera olika historiedidaktiska modeller i relation till elevens måluppfyllelse

Geografi, 7,5 hp

1. Kunskap och förståelse

- 1.1 beskriva och förklara centrala drag och begrepp i dels naturgeografi dels kulturgeografi ställt i ljuset av aktuell forskning
- 1.2 förklara hur vi med hjälp av kulturella föreställningar och geografiska begrepp beskriver, avgränsar och delar in världen i regioner, nationer och världsdelar ur olika perspektiv
- 1.3 identifiera frågeställningar i geografi kring befolkningsfrågor och levnadsförhållanden i olika delar av världen

2. Färdighet och förmåga

- 2.1 använda centrala begrepp inom geografi och tillämpa dessa vid analys av historiska och samtida skeenden
- 2.2 förbereda och kritiskt bearbeta en lektionsplanering för geografiundervisning

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

- 3.1 identifiera och värdera grad av vetenskaplighet i texter om geografi i syfte att ha ett vetenskapligt förhållningssätt till information om nya rön inom ämnet
- 3.2 motivera olika geografididaktiska modeller i relation till elevens måluppfyllelse
- 3.3 analysera och reflektera över de ekologiska, ekonomiska, och sociala dimensionerna av hållbar utveckling

Religionskunskap, 7,5 hp

1. Kunskap och förståelse

- 1.1 beskriva och förklara centrala drag och begrepp i aktuell forskning inom religionsvetenskap och etik
- 1.2 ge exempel på och såväl använda generell ämnesdidaktisk kompetens i religionsvetenskap och etik, som beskriva aktuell forskning i religionsdidaktik och etikdidaktik

2. Färdighet och förmåga

- 2.1 använda centrala begrepp inom religionsvetenskap och etik och tillämpa dessa vid analys av historiska och samtida skeenden
- 2.2 kritiskt reflektera kring och problematisera fenomenet hållbar utveckling ur dels ett religionsvetenskapligt, dels ett etiskt perspektiv

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

- 3.1 identifiera och värdera grad av vetenskaplighet i texter om religion och etik
- 3.2 motivera olika religionsdidaktiska modeller i relation till elevens måluppfyllelse

Samhällskunskap, 7,5 hp

1. Kunskap och förståelse

- 1.1 beskriva och förklara centrala drag och begrepp i aktuell forskning inom samhällsvetenskap och statsvetenskap
- 1.2 ge exempel på och såväl använda generell ämnesdidaktisk kompetens i samhällskunskap, som beskriva aktuell forskning i samhällskunskapsdidaktik
- 1.3 identifiera frågeställningar i samhällsvetenskap och statsvetenskap kring sociala strukturer i samhället, samt EU som en del av Sveriges styrelseskick

2. Färdighet och förmåga

- 2.1 använda centrala begrepp inom samhällsvetenskap och statsvetenskap och tillämpa dessa vid analys av historiska och samtida skeenden
- 2.2 förbereda och kritiskt bearbeta en lektionsplanering för samhällskunskapsundervisning
- 2.3 analysera ett tvärvetenskapligt lektionsmoment med utgångspunkt i de samhällsorienterande ämnenas begrepp och

perspektiv

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

3.1 identifiera och värdera grad av vetenskaplighet i texter om samhällsfrågor i syfte att ha ett vetenskapligt förhållningssätt till information om nya rön inom ämnena samhällsvetenskap och statsvetenskap

3.2 reflektera kring identitetsutveckling och grupptillhörigheter i samhället

3.3 motivera olika samhällskunskapsdidaktiska i relation till elevens måluppfyllelse

Undervisningsformer

Undervisningen i kursen består av

- föreläsningar
- workshops
- seminarier
- studiegruppsarbete

Undervisningen bedrivs på distans med campusinslag

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

Historia

Lärandemål: 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2

Högskolepoäng: 7,5

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Övrigt: Skriftlig individuell tentamen, samt muntlig redovisning i grupp (TE01)

Geografi

Lärandemål: 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3

Högskolepoäng: 7,5

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Övrigt: Skriftlig individuell tentamen, samt muntlig redovisning i grupp (TE02)

Religionskunskap

Lärandemål: 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2

Högskolepoäng: 7,5

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Övrigt: Skriftlig individuell tentamen, samt muntlig redovisning i grupp (TE03)

Samhällskunskap

Lärandemål: 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3

Högskolepoäng: 7,5

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Övrigt: Skriftlig individuell tentamen, samt muntlig redovisning i grupp (TE04)

Väl godkänd, VG, på hel kurs kan student erhålla när student har VG på mer än 50% av de poäng som är VG-grundande varav minst ett Väl godkänd, VG, ska ha erhållits inom ramen för varje delkurs.

Om studenten har ett beslut/rekommendation om särskilt pedagogiskt stöd från Högskolan i Borås på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att anpassa examinationen. Examinator har att utifrån kursplanens mål avgöra om examinationen kan anpassas i enlighet med beslutet/rekommendationen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Kurslitteraturen är i huvudsak på svenska men kurslitteratur på engelska, norska och/eller danska kan förekomma.

Historia, 7,5 hp

Gustafsson, Harald (2017, eller senare upplaga). *Nordens historia: en europeisk region under 1200 år*. 3. uppl. Lund: Studentlitteratur (404 s)

Lindström, Dag (2004, eller senare upplaga). *Fortid i Sverige*. Stockholm: Natur och kultur (132 s)

Stolare, Martin & Wendell, Joakim (red.) (2004, eller senare upplaga). *Historiedidaktik i praktiken för lärare 4–6*. Stockholm: Gleerups (159 s)

Tillkommer digitalt publicerade texter (ca 150 s). Ytterligare litteratur kan tillkomma enligt lärares anvisningar.

Geografi, 7,5 hp

Hallin, Per-Olof & Gren, Martin (2003, eller senare upplaga). *Kulturgeografi: En ämnesteoretisk introduktion*. Stockholm: Liber (224 s)

Matthews, John A & Herbert, David T. (2008, eller senare upplaga). *Geography: A very short introduction*. Oxford: Oxford university press (200 s).

Sanderoth, Ingrid, Båth, Sten & Werner, Margit (2020, eller senare upplaga). *Plats, identitet, lärande: Närområdesstudier i skolan*. 2 utg. Lund: Studentlitteratur (267 s)

Tillkommer digitalt publicerade texter (ca 150 s). Ytterligare litteratur kan tillkomma enligt lärares anvisningar.

Religionskunskap, 7,5 hp

Franck, Olof, Kerstin von Brömssen, Christina Osbeck (red.) (2023, eller senare upplaga). *Religioner, livsåskådningar och etik*. 2 upplagan. Stockholm: Gleerups (304 s)

Tillkommer digitalt publicerade texter (ca 150 s). Ytterligare litteratur kan tillkomma enligt lärares anvisningar.

Samhällskunskap, 7,5 hp

Badersten, Björn & Gustavsson, Jakob (2015, eller senare upplaga). *Vad är statsvetenskap? Om undran inför politiken*. 2 uppl. Lund: Studentlitteratur (172 s)

Ekendahl, Ingegerd & Sandahl, Johan (2015, eller senare upplaga). *Undervisa i samhällskunskap: En ämnesdidaktisk introduktion*. Stockholm: Liber (186 s)

Långström, Sture & Virta, Arja (2016, eller senare upplaga). *Samhällskunskapsdidaktik: Utbildning i demokrati och i samhällsvetenskapligt tänkande*. Lund: Studentlitteratur (i urval 112 s)

Tillkommer digitalt publicerade texter (ca 250 s). Ytterligare litteratur kan tillkomma enligt lärares anvisningar.

Studentinflytande och utvärdering

Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Övrigt

Kursen ges som fristående kurs, men kan räknas in som behörighetsgivande för undervisning i grundskolans årskurs F-6. Deltagande i kursen förutsätter tillgång till verktyg för att kommunicera online via ljud och bild.